

Posudek bakalářské práce Emmy Pecháčkové pod titulem ***Cai Wenji: od básničky doby Východních Han k námětu malířství dynastie Song.***

Předložená práce se zabývá dílem přisuzovaným básničce Cai Wenji (Cai Yan), jejím životopisem, zachovaným dílem, což znamená tři básnické texty, jejich odrazem v tušovém malířství, především rozбором jednoho horizontálního svitku z doby Song, jehož mingská kopie se v úplnosti zachovala a je uložena v Metropolitním muzeu v New Yorku, který však nevychází z textu připisovaného Cai Wenji, ale tangského autora z 8. století, Liu Shanga.

Téma práce je velmi zajímavé a důležité pro hlubší poznání čínské kultury. Dramatický osud básničky, jeho vyslovení pomocí básnického textu vyjadřujícího silné a hluboké emoce a přinášejícího základní existenciální otázky, problematika soužití rozličných kultur, ohlas jejího díla v pohnutých dobách čínské historie v tušovém malířství, jeho rozšíření ve všech vrstvách uměleckého projevu, to vše dávalo možnost autorce bakalářské práce soustředit se na samotné dílo a jeho malířský ohlas.

Autorka v poměrně rozsáhlé práci (přes 70 stran vlastního textu) shromáždila vyčerpávajícím způsobem dosavadní odbornou literaturu týkající se daného tématu, a podala přehled zachovaných malířských děl vycházejících z jednoho textu, a *to Hujia shiba pai*, který byl právě zdrojem malířského zobrazení. Svou studii doplnila dvěma překlady: *Osmnáct zpěvů hunské píšťaly* (Hujia shiba pai, 159 dvojveršů), jenž je součástí vlastního textu práce a novým překladem *Básně o žalu a utrpení* (Beifen shi, 108 dvojveršů), který zařadila do příloh. Práce se přirozeně dělí do dvou celků: literární část - analýza básnických textů, výtvarná část je věnována narativnímu malířství a popisu svitku z Metropolitního muzea.

Relativně velkou pozornost věnuje autorka problému autorství jednotlivých básní, přičemž se opírá jen o citovanou odbornou literaturu. Postrádám vlastní literární rozbor tří různých básní, jenž by se týkal vnitřního srovnání tří textů (autorka uvádí vnější popis - počet veršů a slov-znaků, popřípadě jednotlivých zpěvů), charakteristiky vnitřního myšlenkového světa jednotlivých básní, srovnání ideových postojů a názorů myšleného autorského subjektu básní. Analýzu tvůrčího postupu užitého v jednotlivých básních, atd.. Její odkazy na vývoj básnických forem a jejich charakteristika jsou velice zběžné a tudíž nepřesné až i chybné.

Pokud jde o druhou část věnovanou malířství, a to jednomu žánru - narativnímu malířství - je zde zbytečně široký záběr toho, co za narativní malířství máme považovat, takže autorka zůstává jen u letmých zmínek bez hlubších souvislostí. Autorka přejala užitečný termín a pracuje s ním při analýze příslušných děl, neklade si však zásadní otázky, na něž by hledala odpovědi. Úzký vztah volného (svitkového) malířství k literárním textům je v Číně velice nápadný a stojí na samém počátku volné malby. Tento vztah je komplikovaný a různorodý a proměňuje se v čase. Jde od inspirace básnickým textem až po ilustraci. Autorka používá termín narativní malba, aniž si např. klade otázku, čím se odlišuje např. od ilustrace příběhu apod.

Při podrobném popisu horizontálního svitku z Metropolitního muzea, který se vztahuje k textu básníka Liu Shanga, věnuje autorka velkou pozornost psychologickému líčení toho, co se odehrává v mysli zobrazených postav (vlastně jen Cai Wenji) a etnograficky přesnému zachycení detailů oblečení apod. Znovu postrádám uměleckou analýzu kompozice jednotlivých obrazů i celku dlouhého horizontálního svitku, malířského řešení básnických témat atd.

Škoda, že autorka do práce nezařadila překlad Liu Shangova textu. A částečné srovnání textů Liu Shanga a Cai Wenji umístila až k popisu obrazů, které k textu Cai Wenji neměly bezprostřední vztah.

Zajímavý mi připadá nový překlad *Básně o žalu a utrpení I*. Vedla k němu zřejmě touha pokusit se o rýmovaný útvar, v naprosté většině úspěšný. Ovšem úsilí dosáhnout rýmu se nevyhnulo někdy zploštění sdělení, což může být diskutabilní, avšak v jednom případě – verš 41-42- vypuštění základních termínů konfuciánské kultury ve srovnání s nomádkou, svědčí o nepochopení, které vyplývá z neexistence výše zmíněné analýzy.

Rovněž naprosto nesouhlasím s charakteristikou Cai Wenji jako příkladné *ctnostné ženy* v konfuciánské tradici. Autorka toto zařazení použila v závěru bez uvedení svých důvodů.

Přes všechny výhrady oceňuji vynaloženou práci autorky a domnívám se, že ji lze doporučit k obhajobě.

Praha, 9. září 2013

Zlata Černá